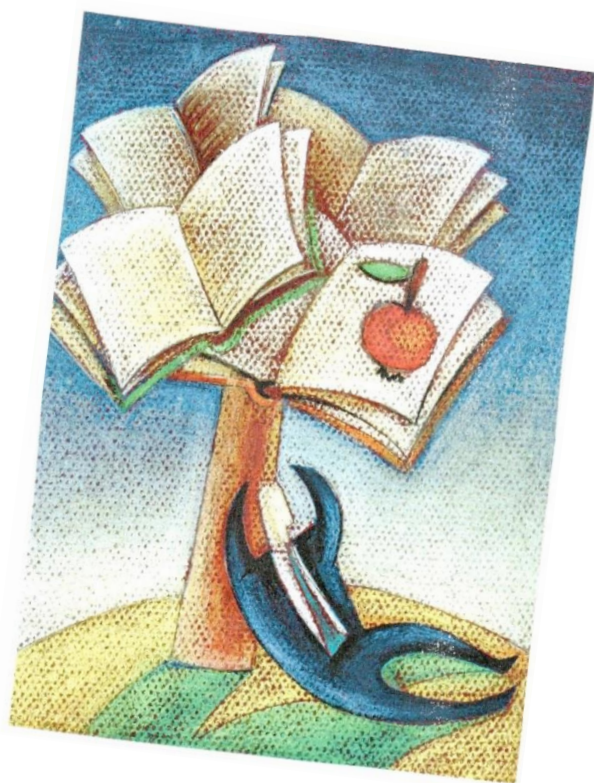

Základná škola s materskou školou Jacovce

Školské zvesti

2022/23   č.3

Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko

Abeceda Slovenska – vyznanie Slovensku.

Slovensko je označované za malú veľkú krajinu. Je však naozaj také? Podľa mňa áno.

Nestačila by celá abeceda, aby som slovami vyjadrila akou krajinou je naše Slovensko.

S svojské

L lipové

O okázalé

V veľkorysé

E energické

N naše

S silné

K kresťanské

O obdivuhodné

Vybrala som tridsať písmen z našej abecedy, ktoré podľa mňa symbolizujú tridsať rokov samostatného Slovenska. Aké je teda Slovensko podľa mojej abecedy?

Atraktívne, **a**ktívne a **a**ngažované, **B**ryndzovo bohaté, **C**elé celoeurópske, **Č**erešňové, **č**učoriedkové, **D**obrym domovom, **d**isciplinované, **D**žemové, **d**žbánikové, **E**fektne edukačné, **e**močné, **F**unkčne farebné, **f**érove futbalové, **G**ramaticky geometrické, **H**okejovo hravé, **h**orúčkovito hríbové, **h**onosne horské, **h**viezdne hradné, **h**ruškové, **CH**utné, **ch**lebové, **ch**ladné, **I**ntenzívne ihličnaté, **i**nteligentné, **J**arne jahodové, **j**esenne jablkové, **j**užné, **j**arabinové, **j**askynné, **K**atolícky kňazské, **k**nižné, **k**ontaktné, **k**reatívne, **L**esné, **l**istnaté, **l**iečivé, **l**etné, **L**udové, **M**alé, **m**arhuľové, **m**edové, **m**aterské, **m**estské, **m**alokarpatské, **m**oderné, **N**ádejné, **n**árodné, **O**vocné, **o**včiarske, **P**erfektné, **p**lodné, **p**itné, **p**okojné, **p**estované, **p**roduktívne, **p**rírodné, **p**racovité, **R**egionálne, **r**astlinné, **r**iečne, **r**ímskokatolícke, **S**everné, **s**lnčné, **s**kalné, **s**lušné, **s**redoeurópske, **Š**armantné, **š**ťastné, **š**ikovné, **T**alentované, **t**ajomné, **t**ermálne, **t**olerantné, **Ť**ažko uvoľnené, **U**nikátne, **u**horkové, **u**žitočné, **Ú**žasné, **ú**primné, **V**erné, **v**ýchodné, **v**zdelané, **v**ysokotatranské, **Z**ápadné, **z**eleninové, **z**imné, **Ž**iarivé.

Slovenské príslovia hovoria – Host' do domu, Boh do domu.

Nech sa páči, vstúpte do krajiny síce malej rozlohou, ale veľkej svojou pohostinnosťou, srdečnosťou a jedinečnosťou. Otvorte dvere múzeí, zabavte sa v divadlách, poprechádzajte sa po parkoch či lesných cestičkách, nazrite do galérii, pokochajte sa kvapľovou výzdobou

jaskýň, okúpte sa v jazerách, zlyžujte svahy, ochutnajte naše pirohy či buchty alebo sa len tak pozerajte, kochajte, dýchajte a užívajte si to naše malé veľké Slovensko.

Linda Detková, 9. A

Pavol a môj začiatok.

Na Slovensku, v mojej rodnej krajine, je mnoho slávnych autorov, nech už ide o akýkoľvek žáner ich tvorby. Všetci autori majú svoje typické diela, ktorými sa preslávili a vďaka, ktorým ľudia daného autora spoznali. Každý z nich je teda niečím výnimočný, a preto by sme si mali takých ľudí vážiť a ak už zišli z cesty života na tejto zemi, mali by sme si ich pripomínať, aby sa na nich nezabudlo.

Jednu významnú udalosť, vďaka ktorej sme mali to šťastie spoznať jedného z týchto významných ľudí respektíve jeho tvorbu, si pripomíname práve tento rok. Ide o 195. výročie od narodenia nášho slovenského básnika a zberateľa ľudových rozprávok Pavla Dobšinského. Z mojej vlastnej mienky si dovoľím tvrdiť, že mnoho ľudí, najmä detí, si jeho osobu spája so svojím detstvom tak ako aj ja. Práve v detstve som prvýkrát počula z matkiných úst jeho rozprávkové príbehy. Nepamätám si presné pocity, aké som vtedy mala, ale môžem povedať, že to bolo moje knižné zoznámenie sa s ním. V neskoršom veku, keď som už ako-tak vedela čítať, som našla knižku od tohto autora na polici v mojej izbe. Zo zvedavosti som ju vzala do rúk a sústredene som si prečítala jeho meno vytlačené na obale knihy s názvom Slovenské rozprávky. Náhodne som zalistovala v knihe, zrazu som na jednej stránke uvidela zaujímavý obrázok, nad ním sa týčil veľký nadpis. Domyslela som si, že je to asi názov nejakej rozprávky, ktorá súvisí s týmto obrázkom. Hneď som si názov prečítala, upútal ma, a tak som sa pustila do čítania tohto príbehu. Nešlo mi to síce tak rýchlo ako skúsenému čitateľovi, ale po nejakom čase som príbeh prečítala. Príbehy ma pohltili, pustila som sa do čítania natoľko, že kým som sa stihla spamätať, knihu som mala celú prečítanú. Vzala som do rúk ďalšiu knihu potom znova a znova. Pri čítaní som sa cítila inak...oslobodzujúco. Tak veľmi som sa stotožnila s postavami, že som sa cítila ako súčasť príbehu. Bol to pocit na nezaplatenie. A popravde od toho dňa, keď som si po prvýkrát prečítala jeho knihu, sa vo mne zapálila akási obrovská túžba po čítaní kníh. Odvtedy mám jeho meno zaryté hlboko v pamäti, lebo len vďaka nemu som spoznala tento úžasný knižný svet. Veľmi mu za to ďakujem!

Je mi cťou byť súčasťou krajiny, v ktorej sa narodili alebo pôsobili takí slávni ľudia. Mnoho z týchto hviezd sa zapísalo aj do slovenskej histórie. Jednou z nich je aj Pavol

Dobšinský. Verím, že nie som jediná, pre ktorú je tento človek špeciálny. Uchovajme si ho teda všetci hlboko v našich srdciach..

Bianka Križmová, 8.A

230. výročie narodenia Jána Kollára

Pred 230 rokmi sa narodila jedna z **najvýznamnejších osobností Slovenska – Ján Kollár.**

Jeden z dôvodov prečo som si vybrala osobnosť Jána Kollára je, že je to menovec mojej rodiny. Moja mamina sa za slobodna volala Kollárova. Keď som bola malá, myslela som si, že je to nejaký môj prapradedo alebo niečo také. Myslím si, že som to povedala aj nejakým kamarátom, že ja a Ján Kollár sme príbuzní, lebo moje malé naivné ja nevedelo, že všetci s rovnakým priezviskom nie sú pokrvná rodina. Samozrejme, že som neskôr zistila, že je to len náhoda mať dedka a babku s rovnakým priezviskom ako nejaká známa osobnosť. Najprv som bola z toho celkom sklamaná, ale potom som sa cez to preniesla. Ale vždy, keď počujem jeho meno alebo o ňom čítam, tak sa pousmejem, lebo si spomeniem na mojich starých rodičov a moje myšlienky z detstva.

Okrem iného ma Ján Kollár zaujal aj svojou silnou vôľou, že si celý život šiel za svojim cieľom, čo na ňom veľmi obdivujem. Už od mlada bol odhodlaný študovať aj keď ho v tom jeho rodina nepodporovala. Keď nemal dostatok peňazí na štúdium, tak si musel naň zarobiť. Podľa všetkého bol taktiež veľmi vytrvalý, keď vydržal čakať na svoju celoživotnú lásku roky, lebo jej rodičia nesúhlasili s ich vzťahom, tak sa zobrali až po ich smrti. Vytrvalosť je dnes pre mladých ľudí často veľká neznáma. Ale iba vytrvalosť v práci, v živote, v láske prinesie sladkú chuť víťazstva.

Podľa mňa významným krokom v živote Jana Kollára bolo nielen písanie kníh, ale hlavne otváranie škôl, čím dal príležitosť na štúdium množstvu mladých ľudí, a tým pomohol a ovplyvnil vývin vzdelávania na Slovensku. Toto sa nám v dnešnej dobe nezdá ako významný čin, ale vďaka takým ako Kollár je vzdelanie dostupné v našej krajine všetkým, ktorí sa chcú učiť.

Za svoj život dokázal a spravil veľa významných vecí pre Slovensko a Slovákov a aj vďaka nemu sme hrdým svojbytným národom.

Nela Livinská, 9. A

Cesta k detskému úsmevu.

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden rytier. Nebol to iba hocijaký rytier, bol veľmi odvážny a všimal si každý aj ten najmenší detail. Ako sa tak prechádzal popri hradbách, prešla okolo neho skupinka detí. Veľmi ho prekvapilo, že namiesto úsmevu mali na tvári zarmútený výraz. Akoby sa im nad hlavami vznášali sivé mračná zakrývajúce slnko. Nemohol sa na to pozeráť, preto si zaumienil, že nájde ten skrytý poklad, o ktorom sa píše vo všetkých kráľovských knihách.

Počkal, pokým zájde posledný slnečný lúč a na oblohe sa zjavia hviezdy, a potom sa vkradol do hradu. Zobral so sebou jednu z kníh aj mapu. Uložil si ich do svojej tašky, zobral si fakľu a koňa a vydal sa na cestu. Keď prešiel za hranice kráľovstva, zastavil svojho koňa a rozprestrel mapu. Zaznačil si do nej svoju polohu a otočil sa na sever, aby sa mu mapa lepšie čítala. Najbližšou zastávkou bolo skalné údolie. Nebolo veľmi ďaleko, preto sa rozhodol, že bude pokračovať v ceste. O pár hodín, keď už sa blížila polnoc, dorazil ku skalám, vytiahol knihu a nalistoval v nej legendu o skalách otvárajúcich cestu do rozprávky. Legenda hovorila o tom, že cez skaly prejde iba ten, kto správne vyrieši ich hádanku. V knihe sa však nepísalo, ako sa k hádanke má dostať ani správna odpoveď. Poobzeral sa po skalách, no nikde nič iné ako mach nebolo. „Hej skaly, kde je tá hádanka?“ zvolal. O chvíľu sa ozvalo hrmenie a viacero hlasov naraz odpovedalo: „Pod tvojimi nohami.“ Jeho kôň sa splašil, vytrhol sa mu z rúk a zvalil ho na zem. A vtedy si rytier všimol, že pod listami sa nachádzala kamenná tabuľa s hádankami. Každú odpoveď si zapísal na papier a zakrúžkoval iniciály všetkých slov, ako hovorila legenda. Odpoveď znela: „Trikrát zaklop!“ Pristúpil ku skale a trikrát zaklopal. Znovu sa ozvalo hrmenie a spolu s ním mu skaly otvorili cestu. Keď prešiel pomedzi skaly, bol už veľmi unavený, a tak sa rozhodol, že si na chvíľu odpočinie.

Ráno ho zobudil spev dievčaťa v červenom. Keď sa postavil, všimol si, že nesie košík plný jedla. Spýtal sa jej, kam ide a či mu ukáže cestu k pokladu. Dievčina mu povedala, že ide k babičke a cestu nepozná, ale vie, kto by mohol. Vraj mu to povie, až keď ju odprevadí k babičke, pretože minule sa tu potuloval zlý vlk. Potom sa vydal na medený vrch, ako mu poradila. Odtadiaľ ho poslali na strieborný a nakoniec sa dostal až na zlatý vrch. Tam sa dozvedel, že musí vyjsť na sklenený vrch a odtrhnúť tri citróny. Jeden daruje čarodejníkovi, ktorý mu ako poďakovanie ukáže cestu a tie ďalšie dva bude potrebovať on sám – jeden ako potravu a ten druhý na otvorenie brány k pokladu. Na druhý deň sa vydal ku sklenenému vršku. Snažil sa naň vyškriabať ale márne, pretože bol z ozajstného skla. Z lesa sa zrazu ozval zlomyseľný smiech bosorky. Rozhodol sa, že sa tam pôjde pozrieť. Netrvalo dlho a rytier

objavil medovníkovú chalútku. Vstúpil dnu a začul krik detí. Zachránil ich pred zlou bosorkou, ukradol jej metlu a preletel s ňou ponad sklený vrch. Zobral si svoje tri citróny a letel za čarodejníkom, ktorý mu ako poďakovanie vyčaroval portál vedúci priamo k bránam pokladu. Zámok na bránach pokvapkal tromi kvapkami citrónu a brány sa s hrmotom otvorili. V strede obrovskej miestnosti sa zjavil stolík, na ktorom bola položená zlatá kniha. Keď ju otvoril, zistil, že má prázdne stránky. Vedľa nej ležalo havranie pero a nádoba s atramentom. Dotkol sa pera a zrazu sa ozval hlas: „Do tejto knihy zapíš najkrajšie príbehy všetkých obyvateľov tejto krajiny, iba tak sa môžeš vrátiť späť a vyčariť úsmev deťom na tvári.“ A tak rytier písal a písal, až vypísal celú knihu.

A kto bol vlastne ten odvážny rytier? Ja si myslím, že ste už všetci uhádli, že to bol Pavol Dobšinský, ktorý zozbieral najznámejšie slovenské ľudové rozprávky. A práve vďaka nemu majú Slováci pekné spomienky na svoje detstvo, lebo im pred spaním rodičia čítali tieto rozprávky. Aj to je naše slovenské dedičstvo, ktoré si musíme uchovať aj pre nasledujúce generácie.

Katarína Reiselová, 9.A

Naše Slovensko

Hoci sme na glóbose malí,
bohatstvo Slovenska to všetko halí.

Vyrazíme do Tatier za dobrodružstvom,
pôjdeme si poň s veľkým spoločenstvom.

Pozrieme sa spolu na tie veľké hory,
kto má rád turistiku, nedočkavosťou horí.

Bratislava je naše hlavné mesto,
veľa pamätihodností a kultúry v nej jesto.

Navštívme spolu Košice,
Žilinu, Turiec i Jacovce.

Keď chceš splaviť Dunajec,
musíš mať odvahy kopec.

Všade dobre, doma naj,
Slovensko je náš malý raj

Šimon Chrkavý 4.A

Slovensko a slovenčina

Slovensko, ty si krásna krajina,
si moja rodná domovina.
Krásne sú tie hory, lesy,
ďakujem kraj môj, že si.

A tá naša slovenčina,
pozná ju každá malá dedina.
Naše nárečia sa zjednotili
a nový jazyk vytvorili.

Ak sa zahľadím okolo seba,
od trávy až po koniec neba,
uvidím to, načo hrdá som,
hory, lúky, stromy a môj rodný dom.

Človek, keď Slovenskom prechádza,
všade samé hory, lesy nachádza.
Slovensko krásna krajina je,
o tom každý Slovák vie.

Tereza Ďurčeková, 4. A

Plávam, plávaš, plávame...

Plávanie patrí k najviac šetrným a bezpečnejším aktivitám. Môžeme ho smelo zaradiť k najvhodnejším tréningom, ktorý svaly posilňuje bez toho, aby ich zbytočne vystavoval záťaži telesnou hmotnosťou. To je veľkou výhodou najmä pre ľudí s bolesťami kĺbov alebo chrbtice. Okrem množstva výhod, ktoré poskytuje nášmu telu, prospieva aj psychickému zdraviu, napr. na uvoľnenie stresu po práci či škole.

Plávanie nie je len šport. Je to terapia pre celé telo. Kto s ním raz začne a zaznamená výrazné prínosy, tak s ním nikdy neprestane. Dodáva energiu, spaľuje tuky a preukázateľne predlžuje život. Tak prečo neplávať?

Naše deti I. stupňa celý týždeň využívali možnosť si nielen zaplávať alebo zdokonaľiť si svoje plávanie, ale naučiť sa aj správnu techniku plávania, správne dýchať vo vode počas plávania a hlavne si užiť spoločné chvíle s kamarátmi aj mimo školských lavíc. Deti plávali v malom aj veľkom bazéne. Boli rozdelené do troch skupín podľa ich plaveckých schopností. Každý

z malých plavcov bol odmenený „mokrým“ diplomom podľa toho koľko metrov preplával. Takže deti získali diplom žubrienky, korytnačky, kapra, delfína alebo žraloka.

Šašovinky alebo ako sa fašiangovalo u nás

Korene fašiangových zvykov siahajú do dávnej minulosti slovanských pohanských rituálov. **Fašiangy** boli odjakživa symbolom radosti, veselosti a hojnosti. Sú v podstate obdobím prechodu **od zimy k jari**. Zvyky a obrady fašiangového obdobia symbolizovali činnosti na zabezpečenie úrody a plodnosti.

Pôvodne boli Fašiangy známe ako mjasopust, ktorý označoval koniec jedenia mäsa pred pôstom. Významom i časovo sú tieto dva výrazy rovnocenné. Fašiangy boli a sú akýmsi veselým spojivom medzi vážnym časom **Vianoc** a vážnym obdobím **predveľkonočným**. Vyvrcholenie fašiangových sviatkov bol fašiangový utorok, posledná muzika bola spojená s **pochovávaním basy**. Po veselom fašiangovom období nastáva čas pôstu.

V našej škole sme si fašiangy pripomenuli tradičným tematickým dňom Šašovinky, kedy deti aj pani učiteľky prišli prezlečené do rôznych karnevalových kostýmov. Vtipné, tradičné, strašidelné, originálne...také boli masky a kostýmy. Na chodbách ste sa mohli stretnúť so zebrou, princeznou, hriankou, netopierom, čerticou, medveďom, zajačikom, lesnou vílou, indiánom, dvornou dámou či superhrdinami.

V triedach sme učili tradične netradične. Lúštili sme tajničky i osemsmerovky, vypracovávali PL s tematikou fašiangov, zaspievali si, vyrobili šašovské dekorácie a v zábave sa pokračovalo v ŠKD. Tam na deti čakali súťaže, metlový aj stoličkový tanec, tombola, diskotéka, občerstvenie a pre každého sladká odmena.

Prváci

Druháci

Tretiaci

Štvrtáci

Vítanie detí v našej obci

11. februára 2022 starosta obce privítal detičky, ktoré sa narodili v roku 2022. Žiačky 3. ročníka a žiačka 6. A triedy pripravili pre deti a ich rodičov milé vystúpenie pod vedením Mgr. Kristíny Bielichovej.

Šaliansky Matko

V tomto školskom roku sme sa zapojili do okresného kola prednesu slovenskej povesti Šaliansky Matko, v ktorom nás reprezentovali Júlia Bielichová, 2. A, Šimon Chrkavý, 4. A, Lenka Biel'aková, 6. A. Aj keď sme nezvít'azili, ale nazbierali sme nové skúsenosti do budúceho roka.

EPAS

V pondelok 30. 1. 2023 sa uskutočnila prezentácia projektu EPAS – ambasádorské školy Európskeho parlamentu. Pre žiakov 8. a 9. ročníka ju odprezentovali žiaci Gymnázia Golianova v Nitre, ktorí sú do tohto projektu zapojení. Naši žiaci sa dozvedeli o možnostiach, ktoré študentom ponúka EÚ a vyskúšali si svoje vedomosti v kvízoch kahoot.

